

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrto leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrto leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrto leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Sedanost in bodočnost Slovanov.

Misel, da se med soboj pobotajo Polaci in Rusi, kakor tudi misel pospeševanja vzajemnosti med vsemi Slovani sploh, pridobiva vedno več borilcev za-se. Znani Poljak Wierzbicki je izdal brošuro, ki vzbuja v slovanskem svetu občno pozornost. Zadržaj te brošure hočem tukaj kratko navesti:

„Nemci nas v obče vse v nevarnost stavljajo — piše pisatelj v uvodu —, zato se moramo mi vsi braniti, da ne pademo in svoje narodnosti ne izgubimo. Kakor je v interesu Nemcev bilo in je še, nas deliti in razdvojene držati, tako mora sedaj naš interes biti, da se sporazumemo in si ustvarimo moč, katera bi bila sposobna ustaviti se nasilju. Medsobno sporazumljenje dospeti nij tako težko, kakor se dozdeva, samo pri četi se mora v tem smislu delovati in srčno in vztrajno za njim hoditi. Sporazumljenje Slovanov je podloga in početak njihove bodočnosti, kajti po sporazumljenju dospejo do edinosti, katera jim bode dala moč in življenje. 100 milijonov Slovanov je na svetu; ali kaj predstavlja to število? Dežele in deželice, ki se med soboj kavsajo, ali pa se ena za drugo ne briga. Da se med soboj sporazumemo, moramo se najpreje spoznavati. Ne smemo si sedaj glave ubijati in brezmejno debatirati, kako se če zedinjenje Slovanov izvrševati, to nas ne briga, in je od nas neodvisno; naše dejanje in teženje more le na en cilj obrneno biti: eden drugzega spoznavati in se sporazumevati. Kako naj se to zgodi? Na prav priprost način. Stare ali mlade strasti moramo pozabiti, napuh

iz srca izgnati, in kjer si koli zaslišimo slovanski glas, prožimo govoritelju roko nasproti rekoči: „Jaz sem tvoj brat.“ Kakor hitro začnejo ti novi znanci med soboj govoriti, bodo se spoznavali in sporazumljenje pride samo po sebi.

Slovanom ne primanjkuje slovečih in učenih mož; vsaka slovanska dežela ima svoje zgodovinopisce, pesnike, pisatelje, periodične časnike in dnevnikarje. Slovanska literatura stoji nedvomno tako visoko, kakor katera koli literatura sveta. Ako nema moči, katero bi mogla in imela imeti, temu je edini vzrok ta, da do sedaj nij imela nikake zveze med soboj. Vsak je delal pri sebi in za-se; vsak se je zapiral v svoj mali družinski krog, katerega je po močeh hvalil in zagovarjal — o sosedni in bratovski slovanski deželi pa nič nij vedeti hotel, ali, kar je še hujše, jo je krivo razumeval, ter jo nepravopisoval, in namesto celiti, trgal je stare rane. Kaj je bilo nasledek temu? Da so le Nemci o tem se okoristovali. Tisti, ki stoje na čelu dežele, ki se poprimejo znanosti, so z zmoglostimi nadarjeni, javnemu mnenju kažejo pot — ti možje domljubnega delovanja, imeli bi najbrže potrebo sloge in pomirljivosti med otroci ene matere uvideti, in tem potem svoje prihodnje delo začeti. Če slovansko novinarstvo politične dogodke zdravo razume, ako rastočo moč Nemcev od stopinje do stopinje zasleduje, če kaže nam od te strani pretečo nevarnost in se medsobno podpira, ne bode le ono edinilno vezalo čutila in težnje Slovanov, nego tudi ob enem postalo njih reprezentant na svetu. Mi moramo vediti in si jasno reči,

kako svet o nas misli in sodi. Malo se poznamo med soboj, in celo ne ali pa slabo nas poznajo drugi narodi. Naše dotike z vnanjimi deželami so tako majhne, da o našem bitji komaj nekdo kaj ve, o našem sorodstvu le malokateri, o našem številu skoraj nikdo.

Črnogorci imajo za roparsko ljudstvo, Srbe za pol divjake, ki so bili od Turkov podjarmljeni, kedaj, kje in kako? za to se nihče ne brine. Čehe slikajo kot rusofile, Rusi so finsko-mongolsko-tatarsko — grška zmes, ki bode enkrat čez Evropo prihrula in jo z azijskim barbarizmom poplavlila, (o nas Slovincih pred dobrimi desetimi leti še skoro vedeli nijso, da živimo Ur.) itd. To so mnenja sveta o Slovanih. Vendar nečemo preiskavati, koliko so ta mnenja napačna in brez temelja; storimo svoje, ne zanašajmo se na tujo pomoč in sočutja, ampak sami na-se, in pokažimo dejansko, ne samo z besedami, kaj smo in biti hočemo. Mi živimo v praktičnem času, vzemimo torej reči praktično. Reklo se nam je in apliciralo se je na nas, da je „sila več nego pravica“, torej ne pričakujmo pravice, ampak prizadevajmo si, se okrepiti, t. j. pomislimo, da razdeljeni smo slabe enote, nasproti združeni, strašna moč. Na političnem in trgovinskem polju bili smo od tujcev molzeni z odkrito silo, kateri se je pod zagrinjalom postav.... Izbudimo se iz svojega mertvila, izkopljimo se iz kaluže lenobe in začnimo živeti — kajti do zdaj samo vegetiramo. Veliko se je že govorilo in pisalo o panslavizmu; vsak si ga je mislil drugače in vsak ga je vzel iz stališča svojih

Listek.

Na črni zemlji.

Izvirno-slovenska novela.

(Spisal J. Skalec.)

(Dalje.)

VI.

Gospod Mender je bil bogat trgovec v Ljubljani. Nemec po rodu je prišel v to mesto kot trgovinski pomočnik k premožnemu kupcu. Vedel se je svojemu gospodu, še bolj pa njegovi hčeri priljubiti tako, da je z roko edine hčere dobil po tustu hišo in blago. Mender je razširjal svojo trgovino in posrečilo se mu je, namnožiti si imetje.

Da si pa je pripotoval v deželo brez vsega premoženja in je vse, kar je bil, imel zahvaliti domačemu ljudstvu, vendar je v svoji oholosti, kot Nemec zaničeval deželo in njene prirodne prebivalce, zlasti pa slovanski jezik, katerega se je samo za silo govoriti naučil. Najhujše mu je tedaj bilo v rodbini, da njegova žena malo vajena nem-

škemu govoru je doma s sinom govorila v svojem materinem jeziku.

Ko se je oženil, nij bil več v mladostnih letih; živel je potem več let v zakonu, predno mu je žena porodila edinega sina A. Anton je bil ponos in veselje svojih staršev, in tudi on jim je bil srčno udan, ter vse storil jim na radost. Ko se je Anton vrnil iz potovanja, stopil je v očetov komptoar, in se skazal spretnega v vseh trgovinskih zadevah. Oče ga pa nij silil k rednemu delu in rad pripustil, da se je po svoje razveseljeval, češ, kadar bode oženjen in sam imel trgovino, ne bode mu več ostajalo časa za zabavo.

Vendar se je staremu Menderju začelo čudno zdeti, ko Antona že vso pomlad po cele tedne popoldne nij blizu in se pogosto vrne kasno po noči. Anton se je sicer izgovarjal, da hodi po lovu; pa zakaj ga nij vsaj do večerje nazaj?

Naposled sklene Mender poizvedavati, kamo zahaja sin. Naloži veliko to opravilo svojemu najstarejšemu komiju, na katerega se je smel popolnem zanašati. Komis

drugi dan zasleduje Antona in ko ga vidi odveslati, vzame si tudi on čoln pri njemu znanem ribiču, ki ga mora za Antonom voziti, vendar tako oddaljeno, da ga Anton ne more spoznati. Že so nad vtokom Ižice. Zdaj vidi od daleč Antona se bližati bregu, kjer je stala deklica, hitro skočiti na suho in oba oditi.

Komis čaka in ko nikjer ne vidi človeka, dá se voziti do mesta, kjer je bil privezan Antonov čoln. V tem poizve od ribiča, da edina hišica daleč okolo je Matevževa bajta, katere streha se vidi. Komis pošlje ribiča gledat za mladim gospodom, ki je tu stopil iz čolna. Ribič gre in se vrne čez nekoliko časa, okolo ustnic pomenljiv posmeh.

— Mladi gospodič sedi na klopi zraven Matevževe dekle in kakor se kaže, si nijsta v sovraštvu.

Komis ostrmi, pa tako neverjetno se mu zdi to, kar je slišal, da se začne glasno smijati.

— Mar se Vam blodi po glavi? Mladi

lastnih nazorov, domišljij ali trenutnega položja svoje domovine. Za Nemce, Francoze in ostalo Evropo je bil panslavizem enakovreden s panrusizmom, barbarizmom, uničenjem civilizacije. Nemci so govorili o njem, ker je to bilo za nje potreba; kajti med tem, da so svet s panslavizmom strašili, pokrivali so panrusizem, po katerem so težili; da, moraliso se končno po priliki bati, da bi jih Slovani prisilili, to dati nazaj, kar so jim za časa njihovega ločenja po izdajstvu in zvijači bili odropali. Francozi so govorili o vsem, kar so drugi govorili — ne da bi bili reči temeljito poznali, da celo brez elementarno-geografičnega znanja o bivanju Slovanov — tam nekje, za Strasburgom, ne daleč od Poljske! Kar so Nemci o panslavizmu prorokovali, kar so Francozi naivno deklamovali, to so vzeli učeni profesorji in diplomati zapadnih dežel kot resnico sv. evangelija. Kdor se je drznil, ziniti besedo, pisati eno vrstico, da bi slepim očmi odprl, tega so razvpili, brez sodstva obsodili in za blaznega ali plačnega moskovskega agenta proglasili. Poljaci, čez celi svet raztrošeni, zvito prekanjeni po Nemcih, ki so delitev Poljske edino le ruski politiki pripisavali, dali so se lahko zapeljati, in bledenja proti panslavizmu ponavljajoči, delali so nehote nemški politiki na korist. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. aprila.

V notranji politiki se nič posebnega ne pripeti. Pozna se časnikom, da se bližajo prazniki in da začasno miruje politično delovanje. „N. F. P.“ v obširnem članku „Federalisti pri direktnih volitvah“ najde, da so ustavi protivne stranke na enkrat svojo taktiko spremenile. In zakaj to sklepa? Ker se bodo udeležili pri direktnih volitvah in celo skušali, večino v državnem zboru pridobiti si. Mar federalisti dosedaj niso še vselej volili, tako v deželne, kakor pri posiljenih direktnih volitvah v državni zbor? S činom volitev še nij izrečeno, da ivoljeni stopijo tudi v državni zbor.

Delegacije so nekoliko svojega dela že dognale; zlasti ogerska je prav marljiva. Vojni minister pa z njenim delovanjem

ne bode posebno zadovoljen. Kakor za armado, je ogerska delegacija tudi za marino zdatne svote izbrisala iz proračuna. V rednem budgetu je 190.150 gold., v izvanrednem pa 2.458.000 gold. izbrisala. Sploh je pri vojnem proračunu stroške za 7½ milj. gold. znižala. Radovedni smo, kako se bode obnašala naša delegacija in kakšni bodo končni sklepi po skupnem glasovanju obeh delegacij.

Češki časopis „Pokrok“, kateri je priznan organ Riegra in Palackega, prinesel je te dni dva članka pod naslovom „Klerikalizem“. V teh člankih češko narodno glasilo razlaga in dokazuje, da so klerikalci t. j. duhovniki katoliške cerkve na Češkem najti tako v narodni kakor v ustavovorni stranki, da je torej tendencijozna laž, ako dunajski in drugi nemški listi češko stranko identificirajo s klerikalno. „Edino narodnost, ali jezikova stranka je tukaj ločila. Klerikalizem kot celota nema denes v političnih vprašanjih nobenega določenega stališča, ker liberalni centralizem mu je, kakor izgledi uče, ravno tako blizu kakor federalizem.“ Tako govori „Pokrok“ od 8. t. m.

Dalmantinske izdajice v državnem zboru nemajo zdaj drugega glasila, ki jih zagovarja, nego oficijozni listi a la zagrebske „Narodne Novine“. Najnovejši „Narodni list“ pa piše: Dunajski kvintet je po svojem glasovanju javno odpadel od narodne stranke in zgubil naše zaupanje. Narodna stranka nikoli ne more deliti z onimi petimi nasledke njihovega glasovanja, ako neče sama sebe onečastiti in zatajiti. S tem, da je glasovanje peterih obsodila, jim je za vselej odtegnila zaupanje; to se ne da spremeniti. V tem oziru bi bila največja neumnost govoriti od približevanja ali sprave narodne stranke z dunajskim kvintetom.

Na Ogorskem se je c. k. general baron Piret, ki je bil nedavno imenovan za adlatus-a pri honvedskem komandantu nadvojvodi Josip, sprl s honvedskim ministrom Szendetom. Šlo je za načelno vprašanje, je-li honvedski komandant samo sluga cesarja in kralja, ali tudi parlamentarično vladane ogerske države. General se je imel samo za slugo cesarjevega. Stvar je prišla pred cesarja in on je odločil, da se baron Piret prestavi na drugo mesto.

Vnanje države.

Ruske novine „Birževije Vjedomosti“ ne verujejo da bi se v Evropi mir ohranil. One izračunajo, da je vsak Evropejec povprek leta 1872 plačal 2 rublja na leto za vojsko, in to tako 90 letni starec kakor 2 letna deključica. — Postava o splošni vojni dolžnosti se v vseh državah uvaja. „B. V.“ kažejo,

da bode že leta 1875 nova vojna Nemčije s Francosko.

Rusija je vse parnike privatnih družtev na kaspiskem morji najela za prevažanje vojakov in vojaških potrebščin za kivantko ekspedicijo, ki bode veliko bolj veličanska, nego se je s početka mislilo. Glavna ruska vojska se koncentrira sedaj v Inkibaji pri reki Janji darji. Kakor poroča „Ruski Invalid“ je hotel Kirgiz Kafar Karadjingitov nadražiti Kirgize, ki stanujejo na polotoku Mangišlak, proti Rusiji. Njegov brat Kalbin je bil eden glavnih začetnikov upora Adajcev, roda notranje čete Kirgizov, proti Rusom leta 1870. Sedaj živi v Kivi ter je napravil Kafarja, da je poskusil nadražiti Kirgize na polotoku Mangišlak. Vsled tega je poslednji 26. januarija sklical prebivalce nekterih aulov, ter jih strašil, da bodo Rusi terjali od njih veliko živine kot davek, da naj se zavoljo tega preselijo hitro na kivantke meje, kjer bodo dobro sprejeti in zavarovani. Sicer pa bodo Kivanci prišli ter vse pokončali. Po takem žuganju ostrašeni, so Kirgizi sklenili, kljub neugodnemu vremenu, pobegniti na visoko kivantko planjavo Ustjurt. Veljalo je tedaj, jih od tega za njihovo glavno bogastvo, živino, pogubnega bega odvrti, ter zabraniti razširjenje upora. Zarad tega je ruski poveljnik v Mangišlaku, polkovnik Lomakin, ki je že nekaj dni prej z malo četo se vzdignil iz Aleksandrovka, ter na poti izvedel izdajo Kafarjevo, hitro maširal proti Burači, kjer stanujejo najdivjiji rodovi Adajcev. V zanožini Hora-Kučuski, ki je južni del kajdaškega zaliva je našel veliko aulov, in do 10.000 živine, ki je v dolgih verstah potovala proti Ustjurti. Kozaki, ki so bili poslani naprej, so pogovorili en del Kirgizov, da so se vrnili v svoje prejšnje stanovišča. Njih kakih 4000 pa, pod vodstvom dveh sorodvincev in pomagačev Kafarjevih, je z sekirami in sulicami napalo Kozake, kateri so, akoravno jih je bilo le 68, vendar premagali to druhal. Vsled te zmage tereških kozakov so bile Kafarjeve nakane uničene. Pobegnil je z nekaterimi svojih pomagačev v Kivo. Kirgizi pa so se vrnili v Mangešlak, kjer je sedaj vse mirno, ker večina Kirgizov nij marala za Kafarja. Da jih obdrži in upor kaznuje, je polkovnik Lomakin obdržal 60 Kirgizov, med njimi več Kafarjevih rojakov v fortu. Ruski listi hvalijo njegovo urnost, ki je precej v začetku zadušila kivantke spletarije. Po naj novejših poročilih so Rusi tudi na Attreku otepli neko četo Turkomanov, ter ji odvzeli 430 kamel.

Francoska permanentna komisija se je zbrala 8. t. m. pod predsedništvom Buffeta, ter sklenila, da ima sejo vsako soboto. Ker je prej v počitnicah narodne skupščine permanentna komisija zborovala le vsacih 14 dnij, je ta sklep znamenje nezaupnosti do vlade, posebno ker je komisija izrekla nado, da bo vlada v vsaki seji poročala o političnem položaju. Kakor se „Wandererju“ iz Verzajlja poroča, bode Buffet najbržeje tudi po počitnicah zopet izvoljen za predsednika. Potem se narodna skupščina razdeli na dveje, na eni strani Grèvy, na drugi Buffet. Vlada se bo potem morala opirati na levico, ter razpustiti narodno skupščino. Ako bodo pa monarhisti pokazali spravedljivost, bode to po volji Thiersu, ki bi neki rad Francosko s sedanjo narodno skupščino organiziral. Gambettova „République Française“ se vsled tega vedno bolj obrača proti predsedniku ljudovlade. „Vlada naj“, pravi „Rep. Fr.“ pogleda, kakšen vtis je napravila volitev Buffeta, ter naj se uči iz tega. Sedanja kriza nij nič proti nevarnosti, ki žuga Francoski v prihodnje zarad omahljive vladne politike. Thiers je sedaj stisnen med nepopularno, razvpito in sovražno narodno skupščino in narod. To je strašna situacija, zato naj se odloči . . . Tu ne gre le za njegovo moč, nego tudi za njegovo dobro ime, ter za prihodnost Francoske, ki se je vedne negotovosti, dvoumnosti in boječnosti naveličala. Pri novih volitvah so v vseh mestih zmagali republikanski kandidati.

gospod se pač mudi pri hiši, predno gre na lov. — Nu, če mislite, pa naj bo tako, reče ribič nejevoljen.

Komis sklone tako dolgo čakati, da se vrne Anton. Ribič vesla s čolnom malo višje, kjer je bilo gosto grmovje. Komis ostane v čolnu, ribič pa gre po močvirji, kjer najde Matevža šoto režočega, ga nagovori, a ta ga niti ne pogleda ne. Vidi Antona s puško in psom oddaljiti se od bajte, pa nij poteklo pol ure, ko zopet nazaj pride, Jerica pa mu nasproti hiti.

— Vrag si vedi, kaj to pomeni, mrmra ribič.

Mračilo se je že, ko pride Anton z Jerico do brega. Komis vidi svojega mladega gospoda objemati deklico, potem skočiti v čoln in odveslati.

Zdaj tudi on z ribičem za njim vesla v mesto.

Gospod Mender svojim ušesom neče verjeti, ko sliši poročilo iz ust svojega zaupnika.

— Tudi meni se je smešno zdelo, reče komis spoštljivo, pa kar sem videl z lastnimi očmi, temu moram verjeti.

— Dobro, odgovori Mender po daljnem premišljevanji, pojdem sam gledat takoj jutri. Vas pa prosim, da o vsem molčite.

Pa tudi Matevž je naposled se začel čuditi in kolikor toliko premišljevat, kaj to pomeni, ko je nekolikokrat zvečer vrnivši se od dela domu, v hiši našel mladega mestnega gospoda. Iz početka, dokler je videl Jerico z zavezano roko, moral si je misliti, da pač pride pogledat, ker je on kriv njene nesreči. Ko ga pa tudi pozneje še parkrat pri hiši najde, mupočne stvar sitna postajati, da si mu se še sanjalo nij od tega, kaj se je godilo med Jerico in Antonom.

Vendar bi naposled tudi Matevž bil prišel do kaknega sklepa; pa nij mu tega trebalo. V tem je že Antonov oče storil nagel in nepričakovan konec izletom svojega sina.

Anton in Jerica še nijsta slutila nevihte, katera se je nad njima zbirala. Saj pa jima tudi nij bilo prostora v prsah za drugo čutilo, nego da se ljubita. Kaj bode iz te ljubezni, kam ju tira plantiča strast? tega vprašanja si niti Anton niti Jerica še nijsta stavila.

(Dalje prih.)

Nemški cesar gre 25. t. m. v Petrograd, da vrne ruskemu carju lanski pohod. Z njim gresta Bismark in Moltke. Dopisnik iz Petrograda v „N. freie Presse“ pravi, da ruski narod nij nič kaj navdušen za njihovo veličanstvo, ter da smatra Pruse kot sovražnike Slovanov. To so mu berolinski prusaški časnikarji hudo zamerili, ter pišejo o „strupenih napadih“ na Prusijo. — V nemškem državnem zboru sta poslanca Völk in Hinschius predlagala načrt postave, po kateri se vpelje na Nemškem obligatoričen civilen zakon. — Pruska vlada še vedno trebi po vrstah opozicije. Tako je bil te dni penzioniran vodja mogunške gimnazije z dvema profesorjema, en profesor je pa prestavljen drugam. — Pruski kraljevič pride, in bode kot protektor nemških izložiteljv nazoč pri odporu dunajske izložbe. Potem se vrne v Berolin. A meseca junija pride zopet s svojo ženo za dalje časa, ter bode stanoval baje v Hetzendorfu. Zopet lepa prilika za prusake, poklanjati se. —

Portugalski minister Avelino je rekel v zbornici poslancev, da je vlada iz časnikov izvedela, da sta dva revolucionarna agenta prišla v Oporto, in dva v Lisabon. Nasproti pa Španciji trdijo, da dobajajo agenti Karlistov iz Portugalskega, zopet drugi mislijo na upor Minnelistov. Opozicijski listi pa pravijo, da je vse to le vladna pretveza, ker se boji, da ne bi izpodletela.

Dopisi.

Iz Hrvatskega 10. aprila [Izv. dop.] Naša vlada je začela priprave za sklicanje sabora delati. Proračun stroškov deželne uprave za leto 1873 leži že na čisto prepisan na Vakanovičevem stolu. Sedaj se sestavljajo tudi proračuni za deželne zaklade za leto 1873. Sicer se pa čuje, da misli vlada v prihodnje saborsko zasedanje tudi proračune za leto 1874 prinesiti. In res bi bilo želeti, da s proračuni enkrat tako v tekoče pridemo, da bomo vsaj na konci vsakega leta že odobreni proračun za prihodnje leto imeli. Da-li vlada tudi drugo gradivo zlasti kakšne zakonske osnove za sabor pripravlja, mi nij znano. Ker se pa nič o tem ne čuje, nij verjetno, da bo vlada razen proračunov še kaj drugega saboru predložila. Sicer se pa še zmirom nadejamo, da naša sedanja vlada ne bode več niti sabora sklicala niti odpila, ampak da bo vsled nove nagodbe z Magjari na nje mesto tudi nova vlada prišla.

Veliko negotovanje prouzročili so pri nas članki o panslavizmu, katere za „Agramerico“ neki Medič piše, mož „dolgi las in kratke pameti“ kakor ga „Obzor“ označuje. V teh člankih, katerih je že cela kopa izšla, prizadeva si Medič nevarnost ideje političnega panslavizma dokazati, ter zlasti našo narodno stranko, kot živi kotrig panslavistične mreže, vržene od Rusije črez Avstrijo in Turško, pri izvanskem svetu, posebno pa pri ogerskih državnikih ovaditi. Medič je rojen Srb. Študirar je v Parizu in Kijevu. Dopisoval iz Novoga Sada v „Moskov vjedom“. Se pozneje potikal tu in tam, in nazadnje postal žurnalističen flibustijer, ki za dobro plačo svoje pero namače v vsako tintarnico. V očigled našega pogajanja z Magjari so taka ovažanja, dasiravno ne odločivna, vendar pa zelo neprilika. „Obzor“ jih celo ignoruje, ter ima prav, kajti s subjekti, kakoršen je Medič, poštena polemika nij mogoča.

Mrazovič in Vončina se nijsta iz Pešte v Zagreb vrnila, ampak šla sta na Dunaj, ter se tam z onimi udji ogerske delegacije,

ki so ob enem tudi v ogersko kraljevinsko deputacijo voljeni, o novej nagodbi na dalje dogovarjata.

O obnovi mestnih zastopstev v Zagrebu, Varaždinu, Križevci i. t. d. se je spet nekaj mežiti začelo. V Karlovcu že volijo. O uspehu še ne morem poročati, pa gotovo je, da bo tudi novo karlovsko mestno zastopstvo skoz in skoz prevejano narodnjaško, kakoršno je v Karlovcu zmerom bilo.

Iz Belgrada 6. aprila. [Izv. dop.] Zopet je — kakor sem vam že telegrafoval — ugasnila ena sijajna srbska zvezda! Denes ob 2 popoldne pokopali smo Milivoja Blaznavca, generala vojnega ministra in predsednika ministerstva. Vsi konzuli, cela v Belgradu nalezčea se vojska, neizmerna množina sveta, bila je pri pogrebu. Z njem je Srbija mnogo izgubila. „Srbske Novine“ pišejo sledeče o njem: Milivoj Blaznavac umrl je! Ta glas nas je kolikor iznenadil, toliko i s holom izpolnil. Ta glas bo iznenadil in ožalostil celo zemljo, katera je v Blaznavcu izgubila enega od svojih najboljših delavcev, in najplemenitejših patrijotov. Blaznavac je zadobil slavno ime že v svojej mladosti pod generalom Kničaninom kakor zapovednik artilerije v velikih dogodkih leta 1848—49. Počevši prakt. svojo vojniško karijero, nadaljeval jo je teoretično v francoskem zavodu, in to z najlepšim uspehom. To je imelo velik upliv na vse delovanje svojega života. Ves je bil obvezet z idejo okrepčanja Srbije, on jej je počel pripravljati sredstva.

Od 1848. l. nij nič v vojniškem pogledu stvorjeno, o čemer Blaznavac nij imel inicijative. Knezu Mihajlu bil je v vojniškoj struci desna roka. — Neumorno je delal in se trudil, da se vojska materijalno in umno razvije. Topolivnica, fabrika za puške in smodnik, vojniške šole, vojniško-industrijske vadnice, to vse je njegovo delo. — Ko je s katastrofo 1868. leta Srbija izgubila svojega kneza, poprijel je on, davši izraz ljubavi naroda za Obrenovičevo dinastijo, s krepko roko njeno zastavo, in v najstrašnejem trenutku pomagal je, da se narod začuval od vsakega zla. — Takrat je bil od naroda zaznamovan za uda namestništva kneževoga dostojanstva, tistega namestništva, katero je zapustilo v povestnici redek izgled neraztrglive sloge, naprednega delovanja v obziru na zemljo, a lojalnosti in vdanosti prema mlademu knezu. Komaj je dobil mladi knez vse krmilo vlade v svoje roke, komaj je voz države začel teči v svojem navadnem kolovozu, izgine Blaznavac iz naše sredine, umre posle 20dnevnega bolehanja. Moramo reči, da nas sodba teško izkuša! Ali njeni udarci ne morejo biti jači od duha naroda srbskega. Zadel nas je velika izguba, za katero moramo jako žaliti, ali v taisti čas se tešiti z mislijo, da je Milivoj Blaznavac pokazal nam pot, kateri pelje k sijajni bodočnosti.

Domače stvari.

— (C. kr. deželni načelnik Auerperg) je, kakor iz gotovega vira vemo, vsem c. kr. uradnikom ukazal, naj se udeleže pojedine na čast volilne reforme. Torej bode tukaj komandiran „jubel“ in posiljen „fest“. To je pod ustavovero že prav kakor na Kinškem. Potlej po tej komediji bodo pa

vpili, da se ljudstvo veseli teh nemških naredeb.

— (Tudi deželni glavar kranjski) dr. vitez Kaltenegger napisal je predvčeranjem okrožnico, v kateri naznanja vsem deželnim odbornikom (!) in uradnikom, da je od „Wahlreformfeierfestkomiteta“ (koga član pa je on sam) dobil vabilo k festbanketu za vse omenjene gospode, in da si šteje v prijetno dolžnost, to častno (!) vabilo prijavljati jim. Smešna, če ne razžaljiva je ta manifestacija v tem obziru, da glavar vabi narodne deželne odbornike, na drugo stran pa interesantno ilustrira hvalisano nepristranost nemškega viteza!

— (Iz Krškega) se nam piše 10. apr.: Naš okrajni paša grof Chorinsky ima čudne pojmove o oblasti višjega uradnika proti nižjim. Sedaj jim je prepovedal, da ne smejo uradniki zahajati v tisto krčmo (h g. Gregorič-u) kamor navadno narodnjaki pridejo. Gospod paša mora se pač bati za svoje položne, da ne bi jih okužil narodni duh.

— (Iz Idrije) se nam piše 10 aprila: Vse hiti denes ogledat si velicega 84 funt. teškega volka, ki ga je ustrelil znani lovec Anton Hvala dve uri od Idrije na Krekovšem. Dolgo časa sem je imel imenovani lovec to zver na sumu, da mu srne krade, dolgo jej je prežal in nazadnje se mu vendar posreči, da zapazi včeraj dva volka, gotovo sámea in babico; meri, in res tudi enega izmed nju namreč samea zadene v trebuh. A zver še ne pade; drugi pok pošlje jej kroglice v čelusti, pa žival še leti kacih sto in petdeset korakov, potem pa vendar polagoma konec vzame. Babica je ušla. Skrb lovčeva bode da tudi njej pride do živega.

— (G. poslanec Herman) nasvetuje glede „Slov. Gospodarja“, da bi list samo trikrat na mesec izhajal in se po 2 gold. za leto daval. Katoliško tiskovno društvo naj ostane lastnik, uredništvo pa izroči posvetnemu in sicer samostalnemu človeku. Dalje naj bi se „Slov. Gosp.“ iz Maribora v Gradec preselil, kjer bi se postavilo oskrbnništvo 3 gospodov, katerim bi pripadalo neposredno nadzorovanje in ravnanje lista. Glavna skupščina tiskovnega društva bode imela o teh Herman-ovih predlogih odločevati.

— (Pol. nar. gospodar. društvo) pri sv. Lovrenci v Slov. goricah bo 14. t. m. zborovala v Užnarjevem hramu g. Ignacija Goloba; — na zadnje tombola.

— (Birne) bodo meseca maja t. l. v gornjegraški dekaniji po naslednjih farah: 16. v Solčavi; 17. v Lučah; 18. na Ljubnem; 19. pri sv. Frančišku; 20. v Rečici; 21. v Mozirji; 22. v Gornjemgradu in 23. pri Novi Štifi. — Razpisane so fare: Poličane do 12., Št. Martin v Rožni dolini, Ljubno in Središče do 23. t. m.

(„Sl. Gosp.“)

— (V Jarenini) je, kakor poroča „Slov. Gospodar“, dne 31. marca ob 3. uri zjutraj neznan človek ustrelil v vugovskem dolu samskega mlinarja Jož. Purgaja. Kako premišljeno je izvršil svoje hudodelstvo, se vidi iz tega, da je bil napustil vodo, in je mlinar zaslišavši šum brž pritekel vodo zapirat. V tem se ukrade hudobnež v hišico in vrnivšega se mlinarja z lastno puško ustrelil! Ta, čeravno smrtno ranjen, beži še vendar k bližnjemu sosedu Bračku, kjer ga dajo prevideti s sv. zakramenti, ob pol osmih pa je umrl! — Mlinar, akoravno prizavesti, nij

spoznal hudobneža; so pa nekteri zreli tički na sumu, in menda se posreči sodnji hudobneža izvedeti. — V četrtek 3. aprila pa je vstrelil posestnik A. F. v Gačniku v svojega zeta, s katerim je živel v vednem prepiru, in ga tako ranil, da se dvomi nad njegovim ozdravljenjem. Nesrečni stavec pri 67 letih je šel sam po zdravniku in nesel napisano dogodbo sam k sodnji! Da pa tudi tega ne more izgovarjati prenačlenost, se razvidi iz tega, ker si je, kakor slišimo, puško pred kratkim izposodil, in so ljudje pozna-joči vse razmere, davno že se bali, da se kaj takega prigodi.

— (Slovaške novine) „Slovenske Noviny“ prinašajo dva obširna članka v priporoko ljubljanske banke „Slovenije“, da bi na Ogerskem med Slovaki zavarovalno delovanje pričela.

Razne vesti.

* (Med Bulgare) hoče Turška zopet 200,000 mohamedanskih Čerkezov naseliti. Pred desetimi leti in tudi kasneje je Turčija naselila več čerkeskih rodov v bulgarsko zemljo, da tukaj kot razbojniki Slovane nadlegujejo. — Pruski poslanec v Carigradu, Keudel, pak bi rad Turško pregovoril, naj Nemcev v Bulgarijo naseli. Tu je zopet oni nemški „drang nach Osten“, ki hoče nemške narode deposezirati in odirati.

* (Celo mesto na delnice.) Ob finskem zalivu na Ruskem se bode celo mesto na delnice zidalo. Delniško društvo se je že v ta namen ustanovilo in kupilo velikanske prostore okolo zaliva, na katerih bode postavilo novo morskno mesto „Petrovsk“. Železnica je že dodelana, da veže Petrovsk s finsko železnico. Ruski bogataši pa nameravajo, tukaj zidati si krasne poletne gradiče. Celo mesto na delnice, do tega še Angleži in Amerikanci niso dospeli.

* (Grozna smrt.) V tako imenovanem „hrvaškem mlinu“ blizu Celja je zidarjem stregla 17letna pridna deklica Mica Kuglerjeva od sv. Martina v Rožni dolini. 2. t. m. pride reva v blizu mlinškemu kolesu, ki jo popade in v trenutku zdrobi, da so telesni kosci po vodi plavali.

* (Nesreča v rudniku.) Iz Köflacha se poroča, da se je v jami „božjega daru“ pri Lankovici, ki je lastnina vordernbersko-köflaškega rudarsko-obrtniškega društva, zelo pomilovavna nesreča pripetila. V zapadni stavbi jame udrlo se je namreč ponoči več slemen in nasledek temu je bil, da sta dva ravno blizu delujoča rudarska delavca od zemlje bila zasuta. Veliko ur so imeli rudarji dela, da se jim je posrečilo, prekopati do rezev; našli pa so ju že mrtva, in sodnijsko preiskavanje bode imelo določiti, ali je udarajoča se zemeljna masa ali pomanjkanje zraka nesrečneže usmrtilo. Eden izmed njiju se je imenoval Andrej Kladnik, drugi Boštjan Koritnik. Kakor se dozdeva, nij nihče te nesreče neposredno zadolžil.

* (Konjska kuga.) Celo zimo in še tudi zdaj razsaja po severni Ameriki huda konjska kuga, katera je že mnogo konj pokončala. Prikazala se je ta bolezen meseca septembra l. l. v Kanadi in potem se naglo širila po severno-amerikanskih državah. Konji začnejo kašljati, vidno hujšajo, naposled jim otekajo noge in vodenični poginejo. Skupna vrednost konjev v severno-amerikanskih državah se ceni na 660 milijonov dolarjev. V nekaterih državah so skoraj vsi konji zboleli; sploh pa je 30% bilo od te bolezni napadenih, od kojih je 3 do 4% poginilo. Samo v Novem Jorku je bilo 40.000 bolnih konjev. Pa ne samo konje, tudi kuretno je napadala ta kuga.

* (Francosko maščevanje). Francozi z vsemi pripomočki v svojem narodu hote živo ohraniti „maščevanje“ nad Nemci. Celo v pisateljskem društvu (Société des gens de lettres) je znan govornik to struno poudaril: Francoska, pravi, računa sedaj ravno tako na svoje pisatelje kot na svoje vojake, da se vzderži v prvi versti svobodomiselnih in omikanih narodov in ako treba, da se maščuje. Po prvem napadu, ko je velika vojna na bojiščih ležala, bila je kompanija prostovoljnih strelcev, ki so sovražnika neprestano nadlegovali in naše stare vojake maščevali. Bili so v njenih verstah Benjamin Constant, Etienne Jony, Béranger, in Lamarques, kateri poslednji je svoj zdrobljeni meč s persom zamenjal. Vsi so se bojevali po časnikih, brošuricah, v knjigah za oskrunjeno domovino. Mi smo sinovi teh vrlih mož. Izpolnovanje domovinske dolžnosti, ki se vsem srecem in vsem duhovom uriva, bode svetu še enkrat izpričala, da, ako so francoski vojaki premoči morali umikati se, ostane še vedno zvesto udana, neutrudljiva, zmerom na boj pripravljena četa, namreč: francoski pisatelji!

Narodno-gospodarske stvari.

— Ljubljanski filijali Štirske eskomptne banke gre zasluga, da je na tukajšnjem tržišču v denarnem prometu uvedla neko novarijo gledé nalaganja novcev, na katero obračati pozornost slovenskega občinstva zdi se nam primerno. Ta način nalaganja denarjev, s katerim se omenjeni zavod zlasti peča, imenuje se „Giro-Conto“ in ima toliko prednosti za vsacega, da je lahko umeti, ka se je v kratkem času sploh prikupil in dendenes po pravici živa potreba občinstva, katero ima posla z novci. Za vloženi denar plačuje banka zdaj 5% na leto od tistega dne počenši, ko je bil vložen. Naloženi zneski zapisujejo se v „računsko knjižico“, katero vsak vložnik dobi v roke glasečo se na njegovo ime. Iz banke jemlje se denar po tiskanih nakazilih (cheques), kateri se režejo iz posebne od zavođa izročene knjižice; na teh nakazilih se leizpolni, kar treba po predpisanih pravilih, in banka kasa jih izplača brez odpovedi. Če se samo pomisli, da je po tem takem mogoče vsak kterigod znesek od 5 goldinarjev naprej plodonosno naložiti proti knjižici in naloženi kapital vsako uro spet vzdignoti, je dobiček dosti jasen in sovišno bi bilo izpodbujati občinstvo, naj se koristne te naprave obilo poslužuje. Obresti izračunajo se na pol leta in sicer 30. dan junija in 31. dan decembra vsacega leta; narasle obresti prištevajo se potem glavnici in zopet obresti nesó. Filijala Štirske eskomptne banke pridobila si je sploh po točnem svojem poslovanju v kratkem času znamenito klijentelo in z dobro vestjo sme priporočati se za izvršitev vsake vrste banknih opravil. G.

Listnica uredništva. G. L. J. v B. Letne doneske za „Slovensko Matico“ sprejema društveni denarničar, kateri je letos g. J. Vilhar v Ljubljani; sicer pa ima tudi vsak poverjenik pravico, letne doneske pobirati. Obrnite se tedaj do poverjenika svojega okraja v L.

Umrli v Ljubljani

od 8. do 10. aprila.

Johana Tomic, ubožica, 40 l., na pljučnem mrtudu. — Marija Rogač, prebivavka, 50 l., na pljuč. tuberk. — Cest. gospa Florjana Rok, redovnica, 73 l., na pešnji. — Jan. Perc, prebivavec, 44 l., na pljuč. tuberk. — Marija Velkova, kajžarska žena, 62 l., na vodenici. — Jan. Smolej, čevljar, 35 l., na sušici. — Apolonija Fister, delavka, 69 l., na pljuč. voden. — Jernej Šolar, kovač, 51 l., na brig. bolezni.

Tuji.

10. aprila.

Pri **Elefantu**: Ferko iz Poljan. — Heller iz Teplje. — Zorarič iz Dalmatinskega. — Lindig

iz Stuttgarta. — Majer iz Varaždina. — Kunc iz Trsta. — Fišer iz Solnograda. — Šveiger iz Dunaja. — Cochini iz Trsta. — Bernhart iz Dunaja. — Pri **Maliči**: Švare, Kohn iz Dunaja. — Pau-pié iz Johanisthal. — Žvanut iz Kočevja. — Glas iz Dunaja. — Sittich iz Krškega. — Tomlay iz Dunaja. — Pri **Zamoreci**: Lehtikar iz Maribora. — Iskra iz Judenburga. — Stuller iz Dunaja. — Zaje iz Laškega. — Zidarič iz Gracda.

Dunajska borsa 11. aprila.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld. 30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	60
1860 drž. posojilo	103	50
Akcije narodne banke	954	—
Kreditne akcije	333	25
London	108	80
Napol.	8	69
C. k. cekini	—	—
Srebro	107	60

Štev. 185.

Razpis

službe tajnika

pri županiji v **Dolini** blizu Trsta, v koperskim okraji z letno plačo 540 gld. a. v.

Prosileci se imajo oglasiti pri županiji s pisanimi prošnjami in dotičnimi spričali, s krstnim listom do 24. t. m. (aprila), ter naznaniti popolno zmožnost slovenskega, nemškega in italijanskega jezika za uradovanje. Zraven plačila je tudi privatnega zaslužka.

Dolina, 8. aprila 1873. (113—2)

Zobni zdravnik

docent dr. Tanzer

iz Gracda

ordinira v zobozdravniškem in zobotehničnem stroku vsak dan od 8. do 6. ure tu v **Ljubljani**, „Hôtel Elephant“ v 1. nadstropji, sobe štev. 20. (109—2)

Pomudek od 7. t. m. skozi tri tedne.

V knjigovodstvu, korespondenci

v nemškem kakor tudi v slovenskem jeziku, tako tudi v kolonijalnem, manufakturnem in pridelaskem trgovinstvu zmožen mož išče službo. Natančneje se poizve v administraciji tega lista. (107—3)

Gospodu Dr. J. G. POPP-u, c. k. dvorni zdravnik za zobe na Dunaji, Bognersgasse Nr. 2.

Čutim se dolžnega, Vam v zadevi Vaše sloveče anatherinove ustne vode poročati, da je vse moje upanje presegla.

Raba anatherinove ustne vode je dovolj za utešenje najhujših zobnih bolečin, da se ne povrnejo več.

V prid trpečega človečanstva priporočam anatherinovo ustno vodo pri vseh ustnih in zobnih boleznih kot dozdej najboljšo.

Pooblastim Vas, te vrstice porabiti, kakor Vam je ljubo in se podpisem s posebnim spoštovanjem

Dr. Romualdo Bellich, l. r.
Trst, 18. marca 1872. (73—1)

Se dobiva:

v **Ljubljani** pri Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Petričič in Pirker-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschitz-u, lekarji; — v Kranji pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Piberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bümches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperi-s-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u lekarji; — v Škofjeloči pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljici pri Zalokar-jevi vdovi.